

LENI SARIS

Op weg naar toen

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Aarzelend brak de zon op deze prille zomermorgen door en begon langzaam de wijngaarden te verwarmen. Imree Eisinghe, sinds drie maanden getrouwd met David Laets, keek naar het witte huis van haar ouders, terwijl ze haar ochtendwandeling tussen de druivenweelde maakte. Het huis, 'Petit Soleil', waar ze soms toch zo'n heimwee naar had, lag daar prachtig, gekoesterd door de morgenzon. Imree genoot van deze logeerpartij in het landelijke Saint Rose.

'Petit Soleil', als een schitterende diamant in een juwelen zetting, dacht ze en Imree schoot in de lach, omdat ze zichzelf toch wel erg dweperig voorkwam. Het werd trouwens tijd naar binnen te gaan, want iedere morgen om negen uur belde haar David. Hij zat nu in Denemarken, waar hij al een week voor een of andere opdracht zat. Ze wist nooit precies waar het om ging, maar daar raakte ze aan gewend. Dat moest ook wel als je echtgenoot bij de Militaire Inlichtingen Dienst, kortweg de MID, werkte.

Imree stapte sneller door, want David was een man van de klok. Hij leek voor velen een zwijgzame en stille man, maar Imree wist dat

hij weliswaar een heel rustige natuur had, maar ook een warme persoonlijkheid bezat. Uit hoofde van zijn werk was hij nu eenmaal niet loslippig en kon hij maar moeilijk over zijn beroep vertellen. Hij werd door zijn familie gewoonlijk te hulp geroepen bij onoplosbare zaken. Imree rilde even toen ze dacht aan de ontvoeringsgeschiedenis van haar schoonzusje en niet zo lang geleden met de wonderlijke liefdesgeschiedenis van het achternichtje Martha. Het was wel heel ongewoon dat Martha verliefd was geworden op de man die toentertijd had geholpen bij de kidnapping van haar schoonzusje Lauri! David had in beide zaken een belangrijke rol gespeeld en Imree was er trots op.

Toen ze bijna 'op het huis' was, zoals iedereen het hier aanduidde, zag Imree door de ramen de gestalte van haar hoogbejaarde oma. Ze vond het heerlijk dat ze haar nog steeds mooie, vriendelijke maar heel statige grootmoeder weer eens had ontmoet. Oma had altijd iets geheimzinnigs gehad, vond Imree, iets droevigs ook. Maar ze had vooral stijl, deze van huis uit Hongaarse gravin Von Kerenczy, die gevlucht was tijdens het verzet zo'n veertig jaar geleden, waarin haar zoon Imre was omgekomen. In Holland had ze haar enige dochter Erzsi te-

ruggevonden. Erzsi was getrouwd met Hubert Eisinghe en oma had ook jarenlang op 'Petit Soleil' gewoond, tot ze op oudere leeftijd nog was hertrouwd met de Franse diplomaat Richard d'Hamencourt en in Parijs was gaan wonen. Nu was oma speciaal voor haar komen logeren in Saint Rose, en het leek alsof Imree en oma nooit weg waren geweest.

Iedereen miste oma heel erg, peinsde Imree. Wie had er nou ook nog rekening mee gehouden dat ze zou hertrouwen? Ze waren ook zo'n prettig gezin geweest. Imree kon geweldig goed opschieten met haar halfbroer. Hubert Eisinghe had uit een eerder huwelijk al een zoontje toen hij met Erzsi trouwde. Fred was nog maar zo klein destijds en had zijn moeder nauwelijks gekend. Voor hem was Erzsi, die vanaf het begin dol op hem was geweest, zijn moeder en later werd hij de grote beschermer van zijn zusje Imree. Erzsi was zesendertig jaar toen ze toch Imree nog kreeg. Hierdoor was het leeftijdsverschil tussen Fred en Imree zo groot, dat ze weleens klaagde: 'Ik heb maar één moeder, en zo hoort het ook, maar waarom heb ik twee vaders?'

Fred, intussen eenenveertig jaar, zag er volgens zijn liefhebbende, trotse zus fantastisch

uit en hij had een goed karakter. Jammer, dacht Imree vaak, dat er na het drama in zijn leven nooit meer een nieuwe grote liefde aan de horizon was verschenen. Een paar weken voor hun huwelijk was zijn Madeleine, van wie hij zo enorm veel hield, verongelukt. Imree dacht liever niet aan die vreselijke tijd terug.

Ze stapte het huis binnen, keek in de eetkamer en zag oma in keurig lichtgrijs mantelpak, klaar voor de reis naar huis, bij het raam zitten wachten tot de rest van de familie zou komen ontbijten. ‘Jammer dat u weggaat oma,’ zei Imree hartelijk. Ze plofte in een stoel naast haar grootmoeder neer. ‘Ik heb gehold, het laatste eind althans, omdat David kan bellen.’

‘Dat kan hij niet alleen, hij doet het ook,’ zei oma droog.

Haar grootmoeder glimlachte geamuseerd toen klokslag negen uur de telefoon rinkelde en Imree een duik naar het apparaat nam, waarbij ze bijna het koffieblad meesleurde.

‘Goeiemorgen, schat... Wat gebeurt er?’ informeerde David. ‘Ik hoor gerinkel en jij klinkt geschrokken.’

‘Jij merkt ook alles!’ zei Imree. Ze keek naar het blad dat er wankel bijstond, maar oma ontfermde zich al over de gevaarlijke situatie. ‘Er

ging bijna iets tegen de vlakke, maar dat doet er verder niet toe. Wanneer zie ik jou weer eens? Je komt me wel ophalen, neem ik aan. Ik tel de dagen af, weet je dat wel?’

‘Zodra ik hier klaar ben vlieg ik, in de meest letterlijke zin des woords, naar je toe,’ beloofde David.

Imree vergat oma, die met plezier naar het steeds inniger wordende gesprek luisterde waarvan ze maar één kant kon verstaan, de rest fantaseerde ze erbij. Ze wilde echter niet de indruk wekken dat ze zat te luisteren, wat ze natuurlijk wél deed en verdiepte zich daarom in twee dikke nieuwe fotoalbums. Ze kon de foto’s ondertussen wel dromen, maar telkens bekeek ze ze weer met aandacht en een gevoel van vertedering. Ze ging er zo in op dat ze ten slotte werkelijk niets meer hoorde van het gesprek tussen de jonge echtelieden. Mevrouw d’Hamencourt keek dan ook verschrikt op toen Imree op de armleuning van haar stoel kwam zitten en liefkozend een arm om haar grootmoeder heen sloeg.

‘Oh, ben je al uitgebeld?’ vroeg ze.

Op de een of andere manier klonk het zo komisch, dat Imree in de lach schoot. ‘Nou, omi, laat dat ‘al’ er maar gerust af, hoor. Ik vind het

toch zo grappig dat u zich steeds weer zo in die twee albums kunt verdiepen. Het zijn ook mooie foto's, dat wel.'

Imree bedoelde de twee in wit leer gebonden albums, een van het huwelijk van Imree en David en het tweede album bevatte de, zo mogelijk, nog mooiere foto's van het huwelijk van Martha en Fabio. Hoewel het de albums in de familiekring beslist niet aan aandacht had ontbroken, ging niemand telkens weer zo in de inhoud ervan op als Imree's oma.

Meer om tijd te doden voordat de rest van de familie, die wel erg aan de late kant was, zou verschijnen, vroeg Imree: 'Oma, het valt me telkens weer op dat u uren kunt zoekbrengen met het bekijken van foto's, dat u op alle details let. Ik bedoel maar dat u anders naar foto's kijkt dan de meeste mensen, intensiever. Ik denk dat het niets met leeftijd te maken heeft, maar ik vind het wel intrigerend. Toen ik klein was, maakte u weleens foto's van me, maar dat had ik niet graag, want het duurde zo lang en ik moest almaar stilstaan. Ik weet nog dat ik eens gillend naar Fred ben gerend, die nietsvermoedend de tuin binnenkwam en dacht dat ik door iemand was aangevallen. Ik herinner me nog, zo klein als ik ook was, zijn gezicht

toen hij zijn oma zag, heel onschuldig met een fototoestel in haar handen. Fred noemde me heel boos ‘vervelende schreeuwlelijk’!

Ze lachten allebei. Oma had een geweldig gevoel voor humor en Imree had heerlijke herinneringen aan de tijd dat haar beminde grootmoeder deel uitmaakte van het gezin. Hoe dat allemaal was gegaan wist ze niet precies, ze had nu en dan flarden van gesprekken opgevangen en zich er verder niet in verdiept. Oma praatte nu eenmaal liever niet over ‘vroeger’, dat dus voor Imree in een geheimzinnig waas gehuld was gebleven.

‘Ach ja... foto’s... nee, die intense belangstelling van mij voor foto’s, hoe onnozel die foto’s soms ook zijn, heeft een voorgeschiedenis.’ Mevrouw d’Hamencourt schoof de albums van zich af, want Erzsi kwam haastig binnenlopen, op de voet gevolgd door haar man.

‘Verstapen?’ informeerde Imree. ‘Oma en ik zijn al uren op.’

‘Nee,’ antwoordde Hubert, ‘mama en ik waren bezig om eerste hulp te verlenen. Odette heeft de inhoud van een kan hete koffie over haar voet gekregen, de kan glipte uit haar handen. Het viel nog wel mee, maar een van de jongens brengt haar toch maar even naar het

ziekenhuis om de voet na te laten kijken. Je weet het maar nooit en ik ben altijd erg bang voor infecties. Ik neem ongelukken tijdens het werk nooit te gemakkelijk op. Gaan we dan nu aan tafel, ik smacht naar koffie en een crois-santje!’

De morgen verliep verder nogal rommelig. De echtgenoot van oma belde om te zeggen dat het wel even kon duren voordat hij kwam, want hij stond met pech langs de kant van de weg.

‘Dat betekent dus, lieve, dat jouw chauffeur met de pech zit of staat en jij ergens comfortabel aan de koffie of een glas wijn zit,’ was het droge commentaar van oma. Imree grijsde breed. ‘Ik zie je wel verschijnen, maak je om mij niet druk. Ik ga met mijn kleindochter een ochtendwandeling maken. Tot straks, Richard, en haast je vooral niet.’

Imree vond het maar een vreemde opmerking en dat zei ze ook toen ze met haar grootmoeder, arm in arm, gezellig door de enorme tuin wandelde, die het huis aan alle kanten omringde.

‘Omi, ik vond het wel komisch, hoor. Ik zie oom Richard nu niet direct aan een auto met pech sleutelen... Kan hij eigenlijk wel rijden?’

Het was een verwarrende toestand geweest

toen de statige oudere heer, Richard d'Hamencourt, in de familie kwam. Niemand voelde er iets voor hem opa te noemen of vader, zodat Imree en haar moeder beiden met het probleem hadden gezeten; ze moesten tenslotte toch ergens voor kiezen. Richard d'Hamencourt, die ook niet op de vader- en opa-rol zat te wachten, hielp hen er ook niet mee. Uiteindelijk had Imree voor oom Richard gekozen en haar ouders hielden het op een beleefd Sir Richard ofschoon hij dat niet was, maar hij liet het zich graag aanleunen. Iedereen bleek zo redelijk tevreden, maar Imree bleef het toch een vreemde vertoning vinden; ze was niet blij geweest met oma's late huwelijk. Ze had het vreselijk gevonden dat ze oma moest missen, die in Saint Rose haar eigen woongedeelte had en er altijd strikt voor had gewaakt niemand voor de voeten te lopen, maar ze was er altijd als iemand haar nodig had. Het was haar eigen wens geweest om haar leven zo in te richten, maar voor Imree had die scheiding nooit bestaan. Oma hoorde in 'Petit Soleil' en toen gebeurde het. Ze trouwde met die oude statige d'Hamencourt, verhuisde naar Parijs en zwaaide daar op waarlijk koninklijke wijze de scepter in het enorme huis van haar echtgenoot.